

Mer gambling – mindre overvekt hos barn?

Opprettelse eller utvidelse av kasinoer var assosiert med redusert risiko for overvekt hos barn i distriktet rundt, viser fersk amerikansk studie.

Skolebarn mellom 7 og 18 år fra 117 forskjellige distrikter i California ble inkludert i en studie hvor man undersøkte betydningen av å opprette et nytt kasino eller utvide et eksisterende kasino for forekomsten av fedme hos barn med indianerbakgrunn (1).

Fedme ble målt gjennom kroppsmasseindeks (BMI) og definert ved mer enn 85-

prosentilen (alder og kjønnsspesifikk). For hver spilleautomat som ble etablert i et distrikt med kasino, økte gjennomsnittlig familieinntekt, sannsynligheten for overvekt hos barn gikk ned, og gjennomsnittlig BMI gikk ned sammenliknet med distrikt uten nye eller større kasinoer.

– Flere tverrsnittstudier fra vestlige land

har vist at voksne og barn i familier med lav sosioøkonomisk status har spesielt høy forekomst av overvekt og fedme. Det originale med denne studien er hypotesen om at endring i antall kasinoer og spilleautomater i indianerreservater er assosiert med endring i forskjellige sosioøkonomiske effektvariabler og barneovervekt, sier Jøran Hjelmesæth, professor ved Universitetet i Oslo og leder av Senter for sykkelig overvekt i Helse Sør-Øst ved Sykehuset i Vestfold.

– Selv om denne økologiske studien baserer seg på longitudinelt samlede data, kan den ikke vise noen årsakssammenheng. Forfatterne diskuterer enkelte mekanismer som kan forklare at flere spilleautomater kan redusere barneovervekt, men de presenterer ikke data eller analyser som kan underbygge slike spekulasjoner. Generaliserbarheten er også naturlig begrenset. Studien gir lite kunnskap om hva som kan forklare sammenhengen mellom lav sosioøkonomisk status og overvekt. Den gir ingen gode tips om forebyggende tiltak mot barneovervekt, sier Hjelmesæth.

Tor Atle Rosnes
Tidsskriftet

Litteratur

1. Jones-Smith JC, Dow WH, Chichlowska K. Association between casino opening or expansion and risk of childhood overweight and obesity. *JAMA* 2014; 311: 929-36.

Illustrasjonsfoto: Harri Tahvanainen/NTB scanpix

Fjerning av én eggstokk gir litt tidligere menopause

Kvinner som har fått fjernet én eggstokk, kommer ett år tidligere i menopause enn kvinner med begge eggstokker intakt, ifølge resultatene fra en norsk befolkningsstudie.

Tidlig menopause øker risikoen for hjerte- og karsykdommer, benskjørhet og demens, men kan beskytte mot østrogenavhengige kreftformer. Fjerning av én eggstokk medfører en halvering av kvinnens follikkelreserve. Det er derfor sannsynlig at kvinner som har gjennomgått slik kirurgi, vil ha økt risiko for tidlig menopause. Vi har nylig undersøkt betydningen av å fjerne én eggstokk for alder ved menopause, definert som alder ved siste menstruasjon (1).

Studien omfattet over 23 000 kvinner i Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT2). Kvinnene besvarte spørreskjema ved inklusjon til studien og ved oppmøte til helseundersøkelsen. Spørreskjemaene inneholdt spørsmål om opphør av menstruasjon og om alder ved siste menstruasjon. Dessuten besvarte kvinnene spørsmål om kirurgiske inngrep på eggstokker og livmor tidligere i livet.

Gjennomsnittlig alder ved siste menstruasjon var 49,59 år (95 % KI 49,19–49,99 år) blant kvinner som hadde fjernet én eggstokk, og 50,66 år (95 % KI 50,56–50,76 år) hos kvinner med begge eggstokker intakt. Etter justering for fødselsår, antall barn, røyking, kroppsmasseindeks og alder ved menarke var kvinner som hadde fjernet én eggstokk, signifikant yngre ved menopause (relativ risiko 1,27; 95 % KI 1,14–1,41), sammenliknet med kvinner med begge eggstokker intakt.

Siden fjerning av én eggstokk innebærer en halvering av follikkelreserven, var betydningen for alder ved menopause overraskende liten. Resultatene tyder derfor på at mekanismer i den gjenværende eggstokken kan kompensere for tapet av den andre eggstokken.

Studien er et samarbeid mellom forskere ved Akershus universitetssykehus, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet og Folkehelseinstituttet.

Elisabeth K. Bjelland
Anne Eskild
Forskningssenteret og Kvinneklinikken
Akershus universitetssykehus

Litteratur

1. Bjelland EK, Wilkosz P, Tanbo TG et al. Is unilateral oophorectomy associated with age at menopause? A population study (the HUNT2 Survey). *Hum Reprod* 2014; 29: 835-41.